

ટપક

શિક્ષણ અને સમાજ કલ્યાણ કેન્દ્રનું માસિક મુખપત્ર

વર્ષ : ૨ અંક : ૧

જાન્યુઆરી, ૨૦૦૦

સંપાદક ટીમ
પ્રકાશ ભટ્ટી
દયા ચૌહાણ
વજુ ગોવિંદીયા
ધર્મેન્દ્ર મહેતા

ધર્મજીવન જલસંચય અભિયાન

ઋષિ મુનિ ઓ દ્વારા સ્થપાયેલી ગુરુકુલ પરંપરાને ૧૮૪૭માં પુનઃજીવિત કરનાર સ્વામિનારાયણ સંપ્રદાયના સંત પુ. શાસ્ત્રી ધર્મજીવનદાસજીની જન્મ ભૂમિ તરવડા (અમરેલી) મુકામેથી ધર્મજીવન જલસંચય અભિયાન શરૂ કરવામાં આવ્યું. ૧૪ જાન્યુઆરી મકર સંક્રાંતિના પર્વ દિને તરવડા મુકામે મા. મુખ્ય મંત્રીશ્રી કેશુભાઈ પટેલની ઉપસ્થિતિમાં ધર્મજીવન સરોવરનું ખાત મુહૂર્ત કરવામાં આવ્યું. આ ઉપરાંત મેડી, મોટા માંડવડા, મોટા ભંડારીયા સહિત ૧૧ ગામોમાં જલમંદિર બનાવવા માટેના પાયાની પુંજનવાળી ઈંટ અને જલમંદિર દીઠ એક એક ટ્રક સીમેન્ટ સ્વા. ગુરુકુલ તરફથી આપવામાં આવી. સૌરાષ્ટ્રની જળ સમસ્યા વિશે ગત અંકમાં વિસ્તૃત ચર્ચા કરવામાં આવી હતી. તેમાં ધાર્મિક અને મિશનરી ના ધોરણે ચાલતા કામોની વાત થઈ શકી નહોતી. તેના સંદર્ભમાં વાત કરીએ તો એક અભિયાન સાથે આસંસ્થાએ કામ ઉપાડ્યું છે. છેલ્લા ૧૦ વર્ષથી આ સંસ્થાના વરિષ્ઠ સંત પુ. શાસ્ત્રી શ્રી માધવપ્રિય દાસજીએ જળસંગ્રહ માટે આહ્વાન જગાવી છે. સ્વા. ગુરુકુલ સ્થાપના કાળથી સદ્વિદ્યાની સાથે સમાજસેવામાં પણ જોડાયેલ છે. ઉપરોક્ત કાર્યક્રમમાં શાસ્ત્રીજીએ ભાવ વિભોર થઈને જણાવ્યું હતું કે, સર્વર્થથી માંડીને છેવાડાના માણસ સુધી અને હિંદુથી લઈને મુસ્લીમ સુધીના તમામ ધર્મોએ અસ્તિત્વના આ પશ્ને એક થવું પડશે. અને સાથે મળીને કામ કરવા પડશે. મંદિરો ખૂબ બાંધ્યા હવે જળમંદિર બાંધો તેવી અપીલ સંપ્રદાયના ભક્તજનોને કરી હતી. આવી જ રીતે ૫ વર્ષ પહેલા મોટા માંડવડા મુકામે ખેડૂતોને કુવા રિચાર્જ કરવા માટે પ્રેરણા આપી હતી તે વખતે ગરીબ ખેડૂતોને આર્થિક સહાયતા પણ ગુરુકુલ દ્વારા આપવાની વાત કરતી વખતે તેમણે જણાવ્યું કે આ સાધુ તમારી પાસે કશું માગવા નથી આવ્યો કંઈક આપવા આવ્યો છે તો તેને સાર્થક બનાવજો. માત્ર સરકાર ઉપર આધાર રાખ્યા વિના ગામડાએ સ્વ નિર્ભર અને આત્મ નિર્ભર બનવા જાતે પુરુષાર્થ કરવો પડશે. પુરુષાર્થ એ જ પ્રારબ્ધ છે લોકો પોતાની સમસ્યાનું પોતાની રીતે નિવારણ ન કરી શકે ત્યાં સુધી આપણો ભારત સમાજ વિશ્વની મહાસત્તા ન બની શકે

શાસ્ત્રીજીએ શ્રમદાનનો મહિમા સમજાવતા કહ્યું કે, ભગવાન સ્વામિનારાયણ હંમેશા કહેતા કે તમે સમાજનું દીધેલું ભોજન અને કપડા વાપરો છો તો તમારું પણ સમાજ પ્રત્યે કર્તવ્ય બને છે. આ કર્તવ્યના ભાગ રૂપ આ જળસંચય અભિયાન આદર્યું છે. તો મકરસંક્રાંતિને જળક્રાંતિમાં ફેરવીએ. તરવડા ગામે શાસ્ત્રીજી જેવા સંત ઉપરાંત રતુભાઈ અદાણી, ઈસ્માઈલભાઈ નાગોરી જેવા રાષ્ટ્રપ્રેમીઓ પણ આપ્યા છે. આ પ્રસંગે ગુરુકુલના ટ્રસ્ટીશ્રી નવીનભાઈ, શ્રી કનુભાઈ માવાણી, ભારે ઉદ્યોગો અને જાહેર સાહસોના કેન્દ્રીય મંત્રી શ્રી વલ્લભભાઈ કથીરીયા, કૃષિ મંત્રી શ્રી બેચરભાઈ ભાદાણીના હસ્તે ધર્મજીવન ભાગ તથા આઝાદ ભાગ નુ વૃક્ષારોપણ, ધર્મજીવન પુસ્તકાલય, ધર્મજીવન પ્રવેશદ્વાર નુ પ્રતિકાત્મક ઉદઘાટન વિ. કાર્યક્રમો યોજાયા હતા.

મા. મુખ્ય મંત્રીશ્રી કેશુભાઈ પટેલએ પણ લોકોને પીવાના પાણીની મુશ્કેલીનું આ છેલ્લું વર્ષ છે તેમ જણાવી તાણા વાણાની ખુબજ સરસ વાત કરી. તાણો અને વાણો ભેગો થાય તો કાપડ બને તેમ ધર્મ એ તાણો છે, સરકાર અને સમાજ વાણો બને તેવા વિકાસની આ ગુંથણી વાળા સમાજની રચના કરવાની છે. પાણીની સમસ્યાના ઉકેલ માટેની વિગતો આપતા જણાવ્યું કે ૬૦% રકમ સરકારની અને ૪૦% રકમ લોકભાગીદારીથી ઉભી કરી ગામડાઓમાં વધુમાં ચેકડેમ બાંધવા લોકોને અપીલ કરી હતી આ માટે રૂ. ૧૦૦ કરોડની ફાળવણી કરવામાં આવી છે.

વિશ્વ મંગલ મહોત્સવ

સ્વા. ગુરુકુલ અમદાવાદથી પધારેલ સ્વામી બાલકૃષ્ણ દાસજીએ વિશ્વ મંગલ મહોત્સવની ઉજવણી ની વિગતો આપતા જણાવ્યું કે, ભગવાન સ્વામિનારાયણને ૨૦૦ વર્ષ, શિક્ષાપત્રીને ૧૦૫ વર્ષ તથા શાસ્ત્રીજી મહારાજને ૧૦૦ વર્ષ પુરા થતા હોય અને સાથે સાથે આ મિલેનીયમનું છેલ્લું વર્ષ હોય ૨૧મી સદી ને આવકારવા આ મહોત્સવનું આયોજન કરવામાં આવ્યું છે. આ મહોત્સવની ઉજવણી ૨૧થી ૨૭ ડીસેમ્બર-૨૦૦૦ દરમિયાન કરવામાં આવશે તેવી જાહેરાત પુ. સ્વામી શ્રી દેવકૃષ્ણ દાસજીએ કરતા ભક્તજનોના હર્ષોલ્લાસ વચ્ચે તાળીઓ, ફટાકડા, સંગીત અને નૃત્યથી તેને વધાવવામાં આવી હતી.

જીભે હરિનું નામ, હાથે હરિના કામ- શાસ્ત્રી માધવ પ્રિય દાસજી

વોટર શેડ યોજના

ગુલાબસિંહ વસાવા નર્મદા જિલ્લાના સાગબારા તાલુકાના તેલીઆંબા ગામનો નાનકડો ખેડુત છે. તેની પાસે સાડા ત્રણ એકર જમીન છે. પહેલેથીજ ઢોળાવવાળી એવી જમીન ચોમાસામાં દર વર્ષે ધોવાતી જાય, પરિણામે જમીન તેનું સત્વ ગુમાવવા લાગી અને તેની ઉત્પાદકતા તો પહેલેથી ઓછી હતી. ગુલાબસિંહ પોતાની જમીનનું ધોવાણ અટકાવવા માટે સતત ચિંતિત રહેતા. એવામાં તે વિસ્તારમાં કાર્યરત સ્વૈચ્છિક સંસ્થા ‘આગાખાન ગ્રામ સમર્થન કાર્યક્રમ (ભારત)’ દ્વારા ભારત સરકારની વોટર શેડ યોજના હેઠળ લાભાર્થી ઓની ભાગીદારી સાથે જુદાં જુદાં કામો શરૂ થયા. ગુલાબસિંહના ખેતર પાસે આ યોજના અંતર્ગત નાળાપ્લગીંગ(નાળામાં પથ્થરની પાળ)અને કન્ટ્રી બન્ડીંગ (ખેતરમાં પાળા)નું કામ થયું. પરિણામે, જમીનનું ધોવાણ અટક્યું અને જમીનને ભેજ મળવાથી પાકનું ઉત્પાદન વધ્યું. ગુલાબસિંહને કપાસ અને અન્ય પાકોમાં ત્રણ ગણો ફાયદો થયો.

જયેસિંગ ગેબુભાઈ વસાવા સાગબાર તાલુકાના બર્કતુરા ગામનો ખેડુત છે. પોતાની બે એકર જમીનમાં કશું પાકે નહી તેથી જયેસિંગે અન્ય ખેડુતોને ત્યાં ખેતમજૂરી કરીને પોતાના કુટુંબનું ભરણ પોષણ કરવું પડતું આખું વર્ષ તનતોડ મજૂરી કરે ત્યારે વાર્ષિક રૂ. ૫૦૦ રૂપિયા તેને મળતા. પરિણામે સાગબારાના વેપારીઓ પાસેથી ૫૦% જેટલા ઉંચા વ્યાજે ઉછીનાં નાણાં લાવવા પડતા. યોજના અંતર્ગત જયેસિંગ ના ખેતરમાં પાળા બાંધવાથી જીવન જ જાણે બદલાઈ ગયું ! ખેતરમાં પડેલા નાના-નાના પથ્થરો વીણીને તેનો પાળ બાંધવામાં ઉપયોગ કરવામાં આવ્યો. તેથી ખેતરમાં ખેડ સારી રીતે થઈ શકી અને પથ્થરોનો યોગ્ય ઉપયોગ પણ થઈ શક્યો. વળી, પાળ બાંધવાથી જમીનનું ધોવાણ અટક્યું અને પાકનું ઉત્પાદન પણ વધ્યું. પાળને લીધે કાંપનો સંગ્રહ થવાથી આવું અદ્ભુત પરિણામ જોવા મળ્યું હતું. અને પાકનું ધાર્યા કરતાં વધારે સારું પરિણામ મળવાથી જયેસિંગ પોતાના તમામ દેવા ચૂકવી શક્યો.

ઉપરોક્ત બે ખેડુતો જેવા ગુજરાતના અનેક ખેડુતોને આ યોજના અંતર્ગત થયેલાં કામોમાંથી લાભ થયો છે. લાભાર્થીઓ જાતે જ જુદા જુદા કામ કરવાનું નક્કી કરી કામનું આયોજન કરે છે એ આ યોજના હેઠળ થતાં કામોની વિશેષતા છે. સ્વૈચ્છિક સંસ્થા ‘ડેવલપમેન્ટ સપોર્ટ સેન્ટર’ અને ‘ચરખા’ના નેજા હેઠળ ગુજરાતમાં જળસ્ત્રાવ વિસ્તાર વિકાસ કાર્યક્રમ અંતર્ગત થયેલા દ્રષ્ટાંતરૂપ કામોનું દસ્તાવેજીકરણ થઈ રહ્યું છે. દસ્તાવેજીકરણના અહેવાલ મુજબ ભરૂચ જિલ્લામાં નેત્રંગ સ્થિત સ્વૈચ્છિક સંસ્થા ‘આગાખાન ગ્રામ સમર્થન કાર્યક્રમ (ભારત)’ ના નેજા હેઠળ નર્મદા જિલ્લાના સાગબાર

તાલુકાના સેલંબા કલસ્ટરનાં ૨૨ ગામોમાં વોટર શેડ યોજના અંતર્ગત કામગીરી હાથ ધરવામાં આવી છે. બર્કતુરા, તેલીઆંબા, નેવડીઆંબા, ઉમરાણ, ખૈરપાડા, આવલીકુંડ, પરોડી, પીપરીપાડા, ચીકલી, નરવાડી, રછવાડા, નાની દેવરૂપણ, કુયાલા, ઉભારીયા, બોરડીફળી, પુજારીગઢ, મોટા કાકડીઆંબા, નાલ, ખોપી, પાડી, નાની નાલ અને હલગામ એમ ૨૨ ગામોમાં મુખ્યત્વે વસાવા આદિવાસીઓની વસ્તી છે. આ ગામોમાં જમીનનું ધોવાણ થવાની મુખ્ય સમસ્યા છે. મોટા ભાગે ભાત (ડાંગર), જુવાર, મકાઈ, કપાસ અને સોયાબિનનો મુખ્ય પાક ધરાવતા આ આદિવાસી વિસ્તારના લોકોનું જીવન ધોરણ સહેજે સારું ન ગણી શકાય. જમીનનું સતત ધોવાણ થતું હોવાથી પાકનું ઉત્પાદન ખુબ જ ઓછું થાય. વહી જતા પાણીને વ્યવસ્થિત રીતે ચોક્કસ જગ્યાએ રોકીને તેનો અસરકારક ઉપયોગ કરવાની કામગીરી વોટર શેડ યોજના હેઠળ કરવામાં આવે છે. યોજના હેઠળ ૨૨ ગામોમાં પથ્થરની પાળ બાંધવાનું, વનીકરણ અંતર્ગત જુદા જુદા રોપા ઉછેરવાનું અને મહિલા મંડળો સ્થાપવાનું કામ થયું છે. યોજના હેઠળ બાંધવામાં આવેલી પથ્થર પાળથી જળ અને જમીનનું ખુબ સફળતા પૂર્વક સંરક્ષણ થઈ શક્યું છે તે નોંધપાત્ર બાબત છે. જળ અને જમીન સંરક્ષણની કામગીરી નો લાભ સ્થાનિક ૩૫૦૦ થી વધુ કુટુંબોને મળ્યો છે. આ તો થયા જળ અને જમીનના દેખીતા લાભો. યોજના અંતર્ગત આદિવાસી મહિલાઓમાં જાગૃતિની ભાવના ઉજાગર થઈ છે તે આ યોજનાની સૌથી મહત્વની બાબત છે સ્થાનિક ગામોમા મહિલા બચત મંડળો રચાયા છે તેથી ગ્રામિણ શ્રમજીવી મહિલાઓ નિયમિત રૂપે યથા શક્તિ બચત કરતી હોય છે ટીપેટીપે સરોવર ભરાય એમ થોડી થોડી બચતમાથી ૨૨ ગામોના મહિલા બચત મંડળોએ ૯ લાખ જેટલું માતબર ભંડોળ એકત્ર કર્યું છે આ ભંડોળમાંથી હવે સભ્ય મહિલાઓ બીમારી પ્રસંગે, ખાતર બિયારણની ખરીદી માટે, કોઈ નાનો વ્યવસાય શરૂ કરવા માટે અને સામાજિક પ્રસંગો માટે ધિરાણ પણ મેળવે છે ધિરાણની રકમ ઉપર ૨% વ્યાજ લેવામા આવે છે અને વ્યાજની એ આવક બચત ભંડોળમા જ જમા થાય છે આમ, નજીવા વ્યાજે શ્રમજીવી મહિલા પોતાનુ કામ કરી શકે છે

ખેતરમાં નિંદામણ કરવું હોય કે પછી કુટુંબમા કોઈ બિમાર હોય ત્યારે નાણા વગર ગાડુ કેમ ગબડે ! જ્યારે વોટર શેડ યોજના અમલમાં આવી નહોતી અને બચત મંડળો પણ નહોતા ત્યાર તાલુકા મુખ્ય મથક સાગબારાના વેપારીઓ પાસેથી ૫૦% વ્યાજ ચુકવીને નાણા ઉછીના લાવવા પડતા. ૫૦% જેટલું ઉંચુ વ્યાજ એટલે ૧૦૦૦ રૂ. ઉછીના લીધા હોય તો ૧૫૦૦ રૂ. પરત ચુકવવા પડે. આમ, મહિલા બચત

મંડળોએ મહિલાઓને વ્યાજખોરીના શોષણમાંથી ઉગારી છે. યોજનાનુ સૌથી સારુ પરિણામ ખૈરપાડા, બર્કતુરા અને તેલીઆંબા ગામમાં જોવા મળે. ત્રણેય ગામોમાં અને સમગ્ર વિસ્તારમાં દારૂનુ ભારે વ્યસન જોવા મળતુ. આ ગામના યુવાન છોકરાઓ હોય કે મોટેરાઓ, અરે કેટલાક ગામોમાં તો ગામની મહિલાઓને પણ દારૂ નિયમિત પીવા જોઈએ દારૂ ગાળવાની ભઠી પણ તમને ઠેરઠેર જોવા મળે. પરંતુ આજે દારૂ ગાળનારને ૩૦૫૧/ રૂપિયા દંડ થાય છે અને દારૂ ગળાય છે તેવી બાતમી આપનારને ૫૧/ રૂપિયા આપી દારૂબંધી માટે પ્રોત્સાહન આપવામાં આવે છે. તેથી મોટાભાગના ગામોમાં દારૂ ગાળવાનું બંધ થયું છે.

દારૂના અદંગ બંધાણીઓમાં અચાનક કેવીરીતે પરિવર્તન આવી ગયુ એમ આપણને પશ્ચ થાય તો આ દારૂ બંધીનો વોટરશેડ યોજનાને, મહારાષ્ટ્રના સેસરાવ મહારાજને અને મહારાષ્ટ્રના જ એક આદર્શ રાલેગણ સિધ્ધિના પ્રેરણા પ્રવાસને આપવો પડે. દારૂબંધી અંગે સ્થાનિક તાલુકાના પ્રમુખ અને બર્કતુરા ગામના અગ્રણી શિવાજીભાઈ ગામિત કહે છે તેમ, વોટરશેડ યોજનાને પરિણામે સ્થાનિક લોકોમાં પોતાનાં વિકાસ અંગે જાગૃતિ આવવાથી દારૂની લત છુટી ગઈ. રાલેગણ સિધ્ધિના પ્રવાસથી પણ દારૂના બંધાણીઓની આંખ ઉઘડી હતી. વળી, સ્થાનિક આદિવાસીઓમાં પ્રચલિત સેસરાવ મહારાજની દારૂ છોડી દેવાની અપિલને કારણે પણ મોટા ભાગના લોકોએ દારૂ છોડી દીધો છે.

બર્કતુરા, ખૈરપાડા અને તેલીઆંબા એ ત્રણેય ગામોમાં વોટરશેડ યોજનાને પરિણામે ૮૦% મહિલાઓ મહિલા મંડળ ની સભ્ય બની છે અને બેંકમાં નાણાની લેવડ દેવડ માટે હિંમતભેર જતી થઈ છે. વોટરશેડ યોજનાનાં કામોમાં સ્થાનિક લોકોને રોજગારી ઉપલબ્ધ થઈ છે. પરિણામે રોજગારી માટે થતું સ્થળાંતર સદંતર અટકી ગયુ છે. એકલા તેલીઆંબા ગામમાંથી અડધાઅડધ લોકો સુરત અને વલસાડ જિલ્લામાં ખેતમજૂરી માટે સ્થળાંતર કરતા. જ્યારે આજે ગામમાં જ રોજગારી મળી રહે છે તેથી એકપણ વ્યક્તિને પેટીયુરળવા માટે સ્થળાંતર કરવું પડતુ નથી પોતાના બાળકોને પણ હવે તેઓ શાળાએ મોકલી શકે છે.

સમગ્ર ગુજરાતમાં અને ભારતમાં વોટરશેડ યોજના અંતર્ગત જળ અને જમીન સંરક્ષણની અસરકારક કામગીરી થઈ રહી છે એ બધા માં સાગબારા તાલુકાનું સેલંબા કલસ્ટર નોખુ તરી આવે છે. કારણકે અહિં ૧૧ વોટરશેડ પ્રોજેક્ટ ના ૧૧ સંગઠનોએ તાલુકા કક્ષાનો પોતાનો સંઘ રચ્યો છે. મહિલા બચત મંડળો અને ગ્રામ વિકાસ મંડળોને ટકાવી રાખીને તેને અસરકારક ટેકો આપવાના હેતુ સાથે આ સંઘ રચાયો છે. વોટરશેડ યોજનાની મુદત પુરી થાય ત્યારે આ ગ્રામિણ

સંગઠનો સ્વાવલંબી બનીને પોતાના પ્રશ્નોનો જાતેજ ઉકેલ લાવતા થાય તે માટે તેમનો પોતાનોજ આ સંઘ રચવામા આવ્યો છે. ગ્રામિણ શ્રમજીવીઓ આર્થિક પ્રવૃત્તિઓ યોજીને અને માહિતીની આપલે કરીને જાતેજ પોતાનો વિકાસ સાધે તે માટે આગાખાન ગ્રામ સમર્થન કાર્યક્રમ દ્વારા આવો ઉમદા વિચાર રજુ થયો હતો. આમ, વોટરશેડ યોજનાએ સાગબારા તાલુકાના ગામોમાં જાગૃતિ અને વિકાસનો જયઘોષ જગાવ્યો છે. અબુધ અને પછાત ગણાતા આદિવાસીઓને વોટરશેડ યોજનાએ પોતાના વિકાસની પગદંડીએ કદમ માંડતા કરી દીધા છે એકંઈ નાનીસુની વાત નથી.

જેન્ડર તાલીમ, બહેનોની અપેક્ષાઓ પર આયોજન

તા. ૫-૧૦ જાન્યુઆરી દરમ્યાન આનંદી દ્વારા રાજકોટ ખાતે જેન્ડર પ્રશિક્ષણ તાલીમ યોજાઈ જેમા સંસ્થાના ભારતી પટેલ જોડાયા હતા.

ડીસેમ્બરમા યોજાયેલ સૌરાષ્ટ્ર સહિયર મેળા માં બચતના માધ્યમથી સંગઠીત બહેનોએ પોતાના વિસ્તારની રજુ કરેલ સમસ્યાઓ દરમ્યાન જે અપેક્ષાઓ બહાર આવી તેમાં ખાસ કરીને આરોગ્ય અને શિક્ષણના મુદ્દાઓ ઉપસી આવ્યા હતા. આરોગ્ય અને શિક્ષણની પાયાની સુવિધાઓ પુરી પાડવા માટે ખૂટતી કડીઓ જોડવા સ્વૈચ્છિક રીતે શું આયોજન થઈ શકે તે માટે તા. ૨૪ જાન્યુઆરી ૨૦૦૦ ના રોજ રાજકોટ ખાતે સ્વૈ. સંસ્થાઓની બેઠક માં જુથ આગેવાનોની જે રજુઆતપર કાર્યક્રમ ઘડવા નક્કી થયુ.

સૌરાષ્ટ્ર મૈત્રી મંચ

તા. ૧૭ જાન્યુઆરી ૨૦૦૦એ ગાંધી શ્રમ સંસ્થાના ખાતે પાણી માટે કાર્યરત સ્વૈ. સંસ્થાઓએ ભેગા મળી છેલ્લા ૪ વર્ષમા જુદા જુદા પ્રકારે જુદા જુદા વિસ્તારમા થયેલ જળ સંરક્ષણની કામગીરીની વિગતો એકત્ર કરવા અને તેના આધારે પાણીના ભૂગર્ભ સ્તરની સ્થિતિ, ખેતિની આવક પર થયેલ અસર અને જનજીવનના સ્થળાંતરની બાબતનો અભ્યાસ કરવા અને તેની યોગ્ય રજુઆત માટે રૂપરેખા તૈયાર કરવામા આવી. વાયક મિત્રોને વિનંતી કે આપના વિસ્તારમા થયેલ આ પ્રકારની કામગીરીની વિગતો આ મંચને પહોચાડવામાં મદદ કરે સંપર્ક : સેન્ટર ફોર રૂરલ કેર, એફ/૨૨-શ્રીનાથજી ડુપ્લેક્ષ, વ્હાઈટ ચર્ચ પાસે, ફતેગંજ વડોદરા. (ફોન ૭૮૫૭૨૪, ૭૮૧૫૮૬)

વર્ધમાન જીવદયા કેન્દ્ર

૬-૭ જાન્યુઆરી દરમ્યાન ગોમય દુધ, દહી, છાણ, મુત્રમાંથી બનતી જીવન આવશ્યક દવાઓની પ્રશિક્ષણ શિબીર યોજાયેલ છે. સંપર્ક : વર્ધમાન જીવદયા કેન્દ્ર, લુણી પાંજરાપોળ મુ. લુણી, તા. મુન્દ્રા (કચ્છ). ફોન : ૦૨૮૩૮-૮૧૧૩૬

સાહસ વિના સિધ્ધિ નથી.

યુવતિ વિકાસ કેન્દ્ર

જાન્યુઆરી ૨૦૦૦ માં બંસીધર વિદ્યાલય—અમરેલી, શેડુભાર શાળા કંપાઉન્ડ અને ગાંધી વિદ્યાલય—રબારીકા ખાતે આ કેન્દ્ર દ્વારા જુથ કાઉન્સેલીંગ યોજવામાં આવેલ. અનુક્રમે તા. ૩, ૮ અને ૧૫ ના રોજ યોજાયેલ આ કાર્યક્રમમાં આરોગ્ય બાબતના માર્ગદર્શનમાં ૬૨ બહેનો તથા કાનુની વિષયક માર્ગદર્શનમાં ૨૦ બહેનો જોડાઈ હતી.

કમિશનર, મહિલા અને બાળવિકાસના સહયોગથી ચાલતા આ કેન્દ્રમાં કામકાજના સમય ૧૦ થી ૬ દરમિયાન જુદી જુદી મુઝવણો માટે ૨૨ બહેનોએ નિરાકરણ મેળવ્યું. જેમાં ખાસ કરીને આ વય જુથની કિશોરી તથા યુવતિઓની માનસિક વિટંબણાઓ, કારકીર્દી—વ્યવસાય અંગે ઉપરાંત યાદ ન રહેવું, વાળ સફેદ થવા, માસિક દરમિયાનની પીડા—અનિયમિતતા, શારિરીક ફેરફાર, જાતિગત અસમાનતા બાબતે કેન્દ્રએ બહેનો સાથે વ્યક્તિગત વાર્તાલાપ દ્વારા તેઓની મુઝવણો દુર કરવામાં આવી હતી. અમરેલીથી ૮૬ કિ. મી. ના અંતરે આવેલા જિલ્લાના છેવાડના ગામની બહેનો દયા, મનીષા વિ.એ કેન્દ્રની મુલાકાત લઈ જણાવ્યું કે અમારા વિસ્તારમાંથી બહેનોને અમરેલી આવવું ખૂબજ દુર થાય છે તો મહિનામાં એક વાર કો—ઓર્ડીનેટર બહેન તથા તજજ્ઞશ્રીઓ વિસ્તારમાં આવી વ્યક્તિગત તથા જુથમાં માર્ગદર્શન આપવા આવે તેવી અપેક્ષા દર્શાવી હતી જેના ભાગ રુપે છેલ્લા બે માસથી રબારીકા મુકામે આ કેન્દ્રની બેઠક યોજાઈ છે, વ્યક્તિગત સંપર્કપણ કરવામાં આવે છે. છેલ્લા ચાર વર્ષના સંસ્થા દ્વારા ચાલતા આ કેન્દ્રના પ્રચાર તથા જુથ સભાઓના પરિણામે કેન્દ્રની ખરેખર કામગીરી શરૂ થઈ શકી છે. હવે કેન્દ્રપર બહેનો નિઃસંકોચ આવે છે.

જળસ્ત્રાવ વિસ્તાર વિકાસ કાર્યક્રમ

કાર્યક્રમના ૧૦ ગામોમાં અંતિમ તબક્કાની કામગીરી ચાલી રહી છે. ૨૫ વર્ષના ગાળા દરમિયાન ૬૦% કામગીરી પુર્ણ થઈ છે. અનુદાનની નિયમિત ફાળવણી થશે અને કાર્યક્રમની મુદત માર્ચ પછી લંબાવવામાં આવશે તો આગામી ૬ માસમાં ૧૦૦% કામગીરી પુર્ણ થઈ જશે અને તો જ આ યોજનાના પુરે પુરા લાભો આવતા ચોમાસા પછી જોઈ શકીશું. જાન્યુઆરી દરમિયાન યોજના હેઠળ ગામલોકોએ તૈયાર કરેલા પાકા સ્ટ્રક્ચરો ઉપર તેની વિગતો લોકો વાંચી શકે તે માટે બોર્ડ તૈયાર કરવામાં આવ્યા છે. નવા ફાળવેલા ૩ પ્રોજેક્ટમાં મંડળ અને સમિતીઓની રચના તથા રજીસ્ટ્રેશનની કામગીરી હાથ ધરવામાં આવી છે. સાથે સાથે એન્ટ્રી પોઈન્ટના કામો અને એક્શન પ્લાન તૈયાર કરવા સંબંધી સંવાદ ગામ લોકો સાથે ચાલી રહ્યો છે. પ્રોજેક્ટ હેઠળના ગામોમાં ઉપભોક્તા—સ્વાશ્રયી જુથો પૈકી ૨૨ બચત મંડળો સક્રિય રીતે કાર્ય કરી રહ્યા છે, તેઓ અંદરો અંદર બચત ધિરાણ કરી રહ્યા છે. ૧૧ મંડળોએ બેંક સાથે જોડાણ કર્યું છે. બાકીના ૧૧ મંડળોને માર્ચ ૨૦૦૦ સુધીમાં બેંક સાથે જોડવાનો લક્ષ્યાંક છે. આ જુથો પોત પોતાના ગામના વિકાસના પ્રશ્નો ઉઠાવતા થયા છે.

ક્લરવનુ ધર

હર્ષદભાઈ ચંદ્રારાણા રચિત ક્લરવનુ ધરકાવ્ય સંગ્રહ માટે વાચક શ્રી હર્ષદસિંહ વાળાએ ટપક ને પાઠવેલ પત્ર અનુસાર કાવ્ય સંગ્રહની વિગતો મંગાવી છે. આકાવ્ય સંગ્રહ ક્લરવનુ ધર માટે શ્રી હર્ષદભાઈ ચંદ્રારાણા, આશા ટ્રેડીંગ, મહાત્મા ગાંધી રોડ, અમરેલીનો સંપર્ક કરવાથી વધુ વિગતો પ્રાપ્ત થઈ શકશે.

Printed by Dhiren Vagadia and Published by Dhiren Vagadia on behalf of Educational & Social Welfare Centere and Printed at Devkamal Computers- Amereli and Published at Amreli, Editor Dhiren Vagadia.

ટપક કાર્યાલય

શિક્ષણ અને સમાજ કલ્યાણ કેન્દ્ર

૮૫, જલારામનગર-૨ અમરેલી

☎ (૦૨૭૮૨) ૨૩૫૨૫, ૨૦૬૩૫

Book -Post, Printed Matter
Post Regn. No. G/AMI-91/99

પ્રતિશ્રી, _____

ધર્મ વગરનું વિજ્ઞાન લંગડું છે, વિજ્ઞાન વગરનો ધર્મ આંધળો છે.—આલ્બર્ટ આઈન્સ્ટાઈન.